

29. A VÍZÜGYI ŐRSZEMÉLYZET SZOLGÁLATI SZABÁLYZATA

A vízügyi őrszemélyzet szolgálati feladatait egy vízügyi igazgatóság szabályzata alapján mutatjuk be.

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

- 1.§** (1) A vízügyi igazgatóság (továbbiakban Igazgatóság) működési területén a gátörök, csatornaörök, tározóörök, mederörök és partörök (továbbiakban: ör) útján gondoskodik a kezelésében lévő árvízvédelmi, belvízvédelmi és vízkormányzó létesítmények, folyók, vízfolyások, csatornák, tavak, tározók és az ezekhez kapcsolódó műtárgyak, létesítmények és azok tartozékainak, felügyeletéről, fenntartásáról, üzemeltetéséről és karbantartásáról, az egyéb vízgazdálkodási létesítmények felügyeletéről, valamint az egyes vízrajzi elemek észleléséről.
- (2) Az ör feladatait ezen Szabályzat rendelkezései és a munkaköri leírásában foglaltak szerint látja el, valamint köteles elvégezni mindazon munkákat is, amelyeket szolgálati előjárójától esetenként kap. A szabályzat és a munkaköri leírásban foglaltak megtartásáért, valamint az előjáró utasításainak végrehajtásáért feygyelmi felelősséggel tartozik.
- (3) Az ör szolgálati feladatait az őrjárás területén látja el.
- (4) Az őrjárás az Igazgatóság legkisebb területi egysége. Az őrjárás területének meghatározása – a helyi területi sajátosságok figyelembevételével – az Igazgatóság hatáskörébe tartozik. Őrjárás létrehozásához, illetve megszüntetéséhez, valamint az őrjárás határainak módosításához az Igazgatóság felettes szervének jóváhagyása szükséges.
- (5) Az Igazgatóság őrszemélyzetének tagjai más őrjárásba, valamint más Igazgatóság működési területére is átirányíthatók vízkárelhárítási, illetve egyéb munkák elvégzése céljából.
- 2.§** (1) Őr az a büntetlen előéletű, magyar állampolgár lehet, aki tizennyolcadik életévét betöltötte, orvosi igazolással tanúsítja, hogy nem szenved olyan testi és szellemi fogyatékoságban, amely gátolná feladata ellátásában, valamint középfokú, illetve szakirányú végzettséggel rendelkezik.
- (2) Szakirányú végzettségnek felel meg az Országos Vízügyi Hivatal és jogutód intézménye által kinevezett vizsgálónök irányításával szervezett vizsgabizottság döntése alapján kiadott gát- és csatornaöri képesítő bizonyítvány, a vízkárelhárító ágazati szakmunkás bizonyítvány és az Országos szakképzési Jegyzékben megjelölt 31 853 05 0000 OKJ számú vízkárelhárító szakképesítő bizonyítvány is.
- (3) Amennyiben az ör egyéb feltételeknek megfelel, a középfokú, illetve szakirányú végzettség alól az Igazgató felmentést adhat.
- (4) Az öröket az Igazgató nevezi ki, a munkáltatói jogokat a területileg illetékes szakaszmérnök gyakorolja.
- (5) A szakaszmérnök a védelmi szakaszon az örök közül biztost jelölhet ki. A biztos szolgálati előjárója utasítása szerint koordinálja az örök tevékenységét.
- 3.§** (1) Az ör köteles az Igazgatóság által szervezett gát- és csatornaöri tanfolyamot elvégezni és az öri vizsgát letenni a tanfolyamot szervező vizsgabizottsága előtt.
- (2) A vizsga tananyagát a tanfolyamot szervező állítja össze, és a vízgazdálkodásért felelős szakállamtitkár hagyja jóvá.
- (3) A vizsga tananyagának összeállításakor figyelemmel kell lenni az Igazgatóságok működési területének földrajzi, vízrajzi és működési sajátosságaira.
- (4) A vizsga letétele után a vizsgázó bizonyítványt kap.
- (5) Az ör részére munkába álláskor szolgálati igazolványt és hitelesített szolgálati naplót adnak ki.
- 4.§** Az ör közvetlen szolgálati előjárója
- a.) védelmi készülségen kívüli időben a területi felügyelő,
- b.) védelmi készülség elrendelése után a területileg illetékes szakaszvédelem-vezető, illetve helyettese,
- c.) ezen túlmenően utasítási joggal rendelkeznek a vonatkozó belső utasítások által felruházott előjárók.
- 5.§** (1) Az ör napi tevékenységéről szolgálati naplót vezet.
- (2) Az ör köteles minden fontosabb eseményt, napi időjárási, hidrometeorológiai és egyéb észlelési adatot, tapasztalatot, kapott utasítást, megtett intézkedést, végzett napi munkát, a munkával

kapcsolatos egyéb információkat, valamint előjárói felé tett javaslatot és minden egyéb a működési területén tapasztalt jelenséget, bejelentést a szolgálati naplóba bejegyezni.

(3) A szolgálati naplóba az őrön kívül az őr szolgálati előjárói rendelkeznek bejegyzési joggal.

6.§ (1) Az őr védekezési készültségen kívüli munkarendjét és napi munkaidejét az Igazgatóság kollektív szerződésében, ennek hiányában az őr kinevezésében határozzák meg.

(2) Az őr munkaideje alatt az őrjárást csak közvetlen szolgálati előjárójának engedélyével hagyhatja el.

(3) Védelmi készültség elrendelésétől annak befejezéséig az őr szolgálati időn kívül is csak a szakaszvédelem-vezető vagy helyettese engedélyével hagyhatja el őrjárásának területét.

(4) Védelmi készültség alatt szabadságot csak a központi védelemvezető engedélyével lehet megkezdeni. A korábban megkezdett szabadságot védelmi készültség elrendelés esetén a védelemvezető utasítására meg kell szakítani.

(5) Az őr munkavégzésre irányuló további jogviszonyt csak az Igazgató előzetes engedélyével létesíthet.

7.§ (1) Az őr köteles az őrjárás területén működő természetes személyekkel, gazdálkodó szervezetekkel és önkormányzatokkal, valamint társulatokkal munkakapcsolatot kiépíteni és fenntartani.

(2) Az őr feladatainak ellátása érdekében köteles az őrjárásához tartozó önkormányzatok, illetve társulatok területét és az általuk működtetett létesítményeket megismerni, ismereteit folyamatosan frissíteni.

(3) A feladatai ellátásával kapcsolatba hozható és tudomására jutott bármely információról, általa tapasztalt, jelentőséggel bíró körülményről, adatról köteles tájékoztatást adni előjárójának.

8.§ (1) Az őr feladatai ellátása során köteles szolgálati formaruhát, munkaruhát, vagy a munkavégzéshez előírt védőruhát és felszerelést viselni.

(2) Védekezési időszakban nevét, őrjárása számát, beosztását tartalmazó kítűzött köteles viselni.

9.§ Az őrök tevékenységét illetően egyebekben az Igazgatóság Szervezeti és Működési Szabályzata, a Vízkárelhárítás szervezeti, működési és ügyrendi szabályzatáról szóló Igazgatói utasítás, valamint a vízrajzi észlelési feladatot ellátók részére az ezzel kapcsolatos előírások határozzák meg.

II. KÁRELHÁRÍTÁSI KÉSZÜLTSEGEN KÍVÜLI IDŐSZAK FELADATA

A.) Szakmai feladatok

10.§ (1) A gátőr folyókkal és a hozzájuk tartozó árvízvédelmi létesítményekkel kapcsolatos feladatai:

- a.) figyelemmel kíséri a kisvízi meder állapotát, az árvízlevonulásra hatással bíró mederváltozásokat;
- b.) figyelemmel kíséri a nagyvízi meder (hullámtér) állapotát, különös tekintettel a művelési korlátozások betartására, az árvízi lefolyási sáv szabadon tartására;
- c.) ellenőrzi a hajózási nyiladékok, hullámtéri csatornák, közmű keresztezések nyomvonalát, a kisebb karbantartási feladatokat elvégzi az Igazgatóság kezelésében lévő ingatlanokon;
- d.) ellenőrzi és karbantartja a kezelésébe tartozó folyószabályozási és geodéziai jeleket, birtokhatár köveket, valamint létesítményeket;
- e.) munkaköri leírásában meghatározott gyakorisággal bejárja őrjárását, ellenőrzi a védvonal és tartozékainak állapotát, elvégzi a rendszeres karbantartási feladatokat, tapasztalatait szolgálati naplójában rögzíti, szükség esetén előjáróját tájékoztatja;
- f.) folyamatosan figyelemmel kíséri a kezelésébe tartozó vízfolyás vízjárásának mennyiségi és minőségi változásait, észrevételeit naplójában rögzíti, a meghatározott szolgálati úton kér intézkedést;
- g.) közreműködik a gátőrjárásra vonatkozó nyilvántartási terv vezetésében, gondoskodik annak folyamatos naprakészségéről;
- h.) különös gonddal figyeli a műtárgyak változásait, ha állékonysági hibát észlel, soron kívül jelenti a területi felügyelőnek, részt vesz a műtárgy felülvizsgálatokon;
- i.) elvégzi a számára előírt vízrajzi észleléseket;
- j.) szükség esetén részt vesz a vízhozam-méréseken;
- k.) figyelemmel kíséri a talaj minőségi állapotát, amennyiben változást észlel, illetve illegális hulladék lerakást tapasztal, az arra rendszeresített adatlapon – a naplójába történő egyidejű bejegyzés mellett – bejelentést tesz az illetékes szakaszmérnökségre;
- l.) halpusztulást, vízminőség változásokat haladéktalanul jelenti szolgálati felettesének és az

Igazgatóság Központi Ügyeletének.

- (2) A gátőr feladatait a munkaköri leírásában részletezett gátőrzésben, a hozzátartozó örtelepen, árvízvédelmi fővédvonalon és folyószakaszon, műtárgyain és tartozékain, valamint egyéb árvízvédelmi, illetve vízkormányzó létesítményeken végzi.

11.§ (1) A csatornaőr belvízi létesítményekkel kapcsolatos feladatai a következők:

- a.) szükség szerinti gyakorisággal, de legalább heti rendszerességgel területbejárásokon ellenőrzi az őrzésében lévő belvíz főcsatornákat; tapasztalatait szolgálati naplójában rögzíti, az intézkedést igénylő jelenségekről tájékoztatja előljáróját;
- b.) a terület bejárása során tájékozódik az őrzésében található idegen kezelésű belvízcsatornák (társulati, önkormányzati, üzemi és magántulajdonú, illetve kezelésű létesítmények) állapotáról, kapcsolatot tart azok üzemeltetőivel, szakmai tanácsokkal segíti munkájukat;
- c.) közreműködik az őrzésére vonatkozó nyilvántartási terv vezetésében, gondoskodik annak folyamatos naprakészségéről;
- d.) végzi a számára meghatározott karbantartási feladatokat;
- e.) ellenőrzi a parthasználatot, a rendeletekben meghatározott korlátozások betartását figyelemmel kíséri;
- f.) folyamatosan figyelemmel kíséri a kezelésébe tartozó belvízcsatornák vízjárásának mennyiségi és minőségi változásait, észrevételeit naplójában rögzíti, szükség esetén a meghatározott szolgálati úton kér intézkedést;
- g.) különös gonddal figyeli a műtárgyak változásait, ha állékonysági hibát észlel, akkor azt soron kívül jelenti a területi felügyelőnek;
- h.) ellenőrzi a rizstelepek és halastavak lecsapolását, gondoskodik a lecsapolt vizek főbefogadóba juttatásáról, szem előtt tartva, hogy a belvíz elvezetés mindenkor elsőbbséget élvez;
- i.) ellenőrzi a becsatlakozó műtárgyak állapotát, működőképességét;
- j.) figyelemmel kíséri a talaj minőségi állapotát, amennyiben változást észlel, illetve illegális hulladék lerakást tapasztal, az arra rendszeresített adatlapon – a naplójába történő egyidejű bejegyzés mellett – bejelentést tesz az illetékes szakaszmérnökségre;
- k.) figyeli az üzemeltetési szabályzatban leírt vízszinteket, a vízelvételezéseket, az üzemeltetési szabályzattól eltérő eseményeket a területi felügyelőnek jelenti;
- l.) halpusztulást, vízminőség változásokat haladéktalanul jelenti szolgálati felettesének és az Igazgatóság Központi Ügyeletének;
- m.) részt vesz az Igazgatóság kezelésében lévő vízgazdálkodási létesítmények évenkénti felülvizsgálatán.

- (2) A csatornaőr feladatait a munkaköri leírásában részletezett csatornaőr járásához tartozó örtelepen, belvízcsatornák, vízkormányzó létesítmények és vízfolyások, valamint ezek vízgyűjtőterületén végzi.

12.§ (1) A tározóőr működési területén a következő feladatokat látja el:

- a.) rendszeres, előljárója által meghatározott gyakorisággal területbejárásokon ellenőrzi a munkaköri leírásában részletezett őrzésében található létesítményeket és területet, tapasztalatait szolgálati naplójába rögzíti;
- b.) figyelemmel kíséri a mederváltozásokat, a meder állapotát;
- c.) ellenőrzi a szabályozó műtárgyak állapotát, kezelésükre javaslatot tesz, ha állékonysági hibákat észlel, azonnal jelenti előljárójának;
- d.) rendszeresen ellenőrzi az öblítő-csatornák és vízi utak állapotát;
- e.) közreműködik a vízhozam-méréseknél;
- f.) ellenőrzi és karbantartja a működési területéhez tartozó műtárgyakat;
- g.) folyamatosan figyelemmel kíséri a vízfolyás vízjárásának mennyiségi és minőségi változásait, tapasztalatait szolgálati naplójába rögzíti, szükség esetén előljáróját értesíti;
- h.) részt vesz a szakaszmérnökség fenntartási munkáiban;
- i.) figyelemmel kíséri a parthasználatokat, rendellenes használat esetén tájékoztatja előljáróját;
- j.) figyelemmel kíséri a talaj minőségi állapotát, amennyiben változást észlel, illetve illegális hulladék lerakást tapasztal, az arra rendszeresített adatlapon – a naplójába történő egyidejű bejegyzés mellett – bejelentést tesz az illetékes szakaszmérnökségre;

- k.) halpusztulást, vízminőség változásokat haladéktalanul jelenti szolgálati és az Igazgatóság Központi Ügyeletének;
- l.) részt vesz az Igazgatóság kezelésében lévő vízgazdálkodási létesítmények évenkénti felülvizsgálatán.
- (2) A tározóőr feladatait a munkaköri leírásában részletezett tározó területén, és a hozzá tartozó, meghatározott folyószakaszon, valamint ezek műtárgyain végzi.
- 13.§** (1) A mederőr működési területén a következő feladatokat látja el:
- a.) munkaköri leírásában meghatározott gyakorisággal bejárja őrzését, ellenőrzi az őrzéshez tartozó vízgazdálkodási létesítmények és tartozékainak állapotát, elvégzi a rendszeres karbantartási feladatokat, tapasztalatait szolgálati naplójában rögzíti, szükség esetén előjáróját tájékoztatja;
  - b.) folyamatosan figyelemmel kíséri a kezelésébe tartozó vízfolyás, meder vízjárásának mennyiségi és minőségi változásait, észrevételeit naplójában rögzíti, szükség esetén a meghatározott szolgálati úton kér intézkedést;
  - c.) elvégzi a számára előírt vízrajzi észleléseket, részt vesz az eseti vízrajzi munkákban;
  - d.) figyelemmel kíséri a parthasználatokat, rendellenes használatokat, észrevételeit szolgálati naplójában rögzíti, szükség esetén előjáróját tájékoztatja;
  - e.) figyelemmel kíséri és ellenőrzi az őrzésében található geodéziai jeleket, azok károsodása esetén tájékoztatja szolgálati előjáróját;
  - f.) felderíti a mederben kialakult vagy kialakuló lefolyási akadályok, és amennyiben egyedül meg tudja oldani, akkor eltávolítja azokat, szükség esetén előjáróját tájékoztatja;
  - g.) a meder műtárgyainak (zsilipek, fenéklépcsők, burkolatok, vízmérőműtárgyak) üzemeltetését akadályozó jelenségeket feltárja, jelenti, a mederelzárásokat felderíti és elbontja, illetve jelenti;
  - h.) illegális közmű kereszteződések, híd, áteresztés, átjáró építése, vízkivétel vagy vízbevezetés, mederrongálódás esetén azonnal jelentést tesz szolgálati előjárójának;
  - i.) figyelemmel kíséri a talaj minőségi állapotát, amennyiben változást észlel, illetve illegális hulladék lerakást tapasztal, az arra rendszeresített adatlapon – a naplójába történő egyidejű bejegyzés mellett – bejelentést tesz az illetékes szakaszmérnökségre,
  - j.) halpusztulást, vízminőség változásokat (olajos szennyeződés, vagy a víz színének változását) haladéktalanul jelenti szolgálati felettesének és az Igazgatóság Központi Ügyeletének;
  - k.) részt vesz az Igazgatóság kezelésében lévő vízgazdálkodási létesítmények évenkénti felülvizsgálatán.
- (2) A mederőr feladatát a munkaköri leírásában részletezett őrzéshez tartozó kisebb folyókon, dombvidéki vízfolyásokon, ezek műtárgyain, valamint ezek vízgyűjtő területén végzi.
- 14.§** (1) A partőr működési területén a következő feladatokat látja el:
- a.) munkaköri leírásában meghatározott gyakorisággal bejárja őrzését, ellenőrzi az őrzéshez tartozó vízgazdálkodási létesítmények és tartozékainak állapotát, elvégzi a rendszeres karbantartási feladatokat, tapasztalatait szolgálati naplójában rögzíti, szükség esetén előjáróját tájékoztatja;
  - b.) folyamatosan figyelemmel kíséri a kezelésébe tartozó vízfolyás, meder vízjárásának mennyiségi és minőségi változásait, észrevételeit naplójában rögzíti, szükség esetén a meghatározott szolgálati úton kér intézkedést;
  - c.) elvégzi a számára előírt vízrajzi észleléseket, részt vesz az eseti vízrajzi munkákban;
  - d.) figyelemmel kíséri a parthasználatokat, rendellenes használatokat, észrevételeit szolgálati naplójában rögzíti, szükség esetén előjáróját tájékoztatja;
  - e.) figyelemmel kíséri és ellenőrzi az őrzésében található geodéziai jeleket, azok károsodása esetén tájékoztatja szolgálati előjáróját;
  - f.) mind a part, mind a vízdaláról folyamatosan ellenőrzi és észlel minden nemű olyan beavatkozást, amely a tó vízminőségére kihat;
  - g.) felderíti a tómederbe engedély nélkül épülő létesítményeket (földmóló, betöltés, víziállás stb.), amelyekről az ellenőrzést követően jelentést tesz közvetlen felettesének, és a szolgálati naplójába észleléseit bejegyzi;
  - h.) zagyttereket bejárja és ellenőrzi;
  - i.) téli nádaratást ellenőrzi;

- j.) halpusztulást, vízminőség változásokat (olajos szennyeződés, vagy a víz színének változását) haladéktalanul jelenti szolgálati felettesének és az Igazgatóság Központi Ügyeletének;
  - k.) olajos szennyezés esetén – miután jelentési kötelezettségének eleget tett – a rendelkezésre álló eszközeivel (pld, olaj felszívó hurka, perlit) megkezdi a kárelhárítási feladatokat;
  - l.) figyelemmel kíséri a talaj minőségi állapotát, amennyiben változást észlel, illetve illegális hulladék lerakást tapasztal, az arra rendszeresített adatlapon – a naplójába történő egyidejű bejegyzés mellett – bejelentést tesz az illetékes szakaszmérnökségre;
  - m.) részt vesz az Igazgatóság kezelésében lévő vízgazdálkodási létesítmények évenkénti felülvizsgálatán.
- (2) A partőr feladatait a nagytavak munkaköri leírásában részletezett partszakaszán és vízterületén végzi.

B.) Felügyeleti feladatok

15.§ Az őr a következő szakmai felügyeleti feladatokat látja el:

- a.) folyamatosan figyelemmel kíséri az őrzésében lévő kizárólagos állami tulajdonú művön folyó kivitelezési munkákat, kapcsolatot tart a kivitelező képviselőjével, megbízás alapján szakfelügyeleti feladatokat lát el;
- b.) figyelemmel kíséri a nem kizárólagos állami tulajdonú vízellátási létesítményeken történő beavatkozásokat (társulati, önkormányzati, üzemi, illetve magántulajdonú, illetve kezelésű) azok üzemeltetését, fenntartását, létesítését, a közreműködik a változások nyilvántartásban történő átvezetésében;
- c.) figyelemmel kíséri és ellenőrzi az őrzésében a kizárólagos állami tulajdonú, az Igazgatóság kezelésében lévő műveket érintő vonalas létesítmények kivitelezését, üzemeltetését, fenntartását, figyelemmel kíséri a vagyonkezelői hozzájárulásban és a töltésmegbontási engedélyben meghatározott előírások betartását, a változásokat nyilvántartásában átvezeti;
- d.) ellenőrzi az őrzésében lévő földműveket érintő vízhasználatokat, az engedély nélküli, illetve engedélytől eltérő tevékenységekről haladéktalanul értesíti előljáróját;
- e.) ellenőrzi a kezelésében lévő védműveket érintő egyéb használatokat, gondoskodik a védmű állagvédelméről, valamint jelzi naplójában a használatokból származó állagromlást és jelenti azt előljárójának;
- f.) rendszeresen ellenőrzi, illetve figyelemmel kíséri az Igazgatóság által más személy használatába adott területeken végzett tevékenységet, jogellenes vagy egyébként kifogásolható tevékenység észlelése esetén tájékoztatja előljáróját,

C.) Üzemeltetési feladatok

16.§ Az őr a vízellátási létesítmények és tartozékainak üzemeltetésével kapcsolatban a következő feladatokat látja el:

- a.) a műtárgy kezelési utasítás alapján üzemelteti az őrzésében lévő műtárgyakat;
- b.) a minőségirányítási rendszer előírásoknak megfelelően, meghatározott rendszerességgel végzi őrzésében a vízállás észlelést, illetve a vízforgalom vizsgálatokat;
- c.) külön megbízás alapján egyéb vízrajzi és hidrometeorológiai észlelői feladatokat lát el;
- d.) beosztás esetén részt vesz a jégjelentő szolgálat munkájában;
- e.) raktárkezelői megbízás alapján védelmi raktárt üzemeltet;
- f.) az őrzéséhez tartozó védelmi létesítményeken és ingatlanrészekben betartja a vonatkozó jogszabályokat és rendeleteket és figyelemmel kíséri azok betartását;
- g.) az őr nyilvántartásában felsorolt ingatlanok esetében ellátja a következő vagyonkezelői feladatokat:
  - rendszeres jelenlétével vagyonvédelmi tevékenységet folytat, különös tekintettel ellenőrzi az Igazgatóság kezelésében lévő parti területen lévő telepített vagy természetes úton kialakult faállományt, a fáknál történő esetleges károkozást (lopás, égés, stb.) azonnal jelenti;
  - kezdeményezi a hasznosítási lehetőségek minél szélesebb körű kihasználását;
  - őrzésében folyamatosan figyelemmel kíséri az Igazgatóság kezelésében lévő ingatlanokat érintő egyéb igénybevételeket (pl. közlekedés, vízkivétel – vízbeeresztés, járulékos hasznosítások, stb.);

- az engedély nélküli területhasználat esetében jelzéssel él a szabálysértési eljárás megindítása érdekében,

D.) Munkahelyi irányítói feladatok

17.§ (1) Az őr megfelelő szakirányú képesítés esetén a gépi karbantartási munkáknál irányítói feladatokkal bízható meg.

- (2) A gépek munkába állása előtt a gépkezelőt tájékoztatja a feladat sikeres elvégzéséhez szükséges minden lényeges körülményről, különösen a munkavégzés pontos helyéről, a terület sajátosságairól, a veszélyes szakaszokról, a le- és felhajtó helyekről. Folyamatosan figyelemmel kíséri a feladatok sikeres megvalósítását.

18.§ (1) Az őr a saját őrjárásában, valamint más őrjárásban munkavezetői teendőkkel bízható meg.

- (2) Ebben a feladatkörben irányítja, koordinálja a beosztott dolgozókat, szállítójárműveket, munkagépeket, valamint végzi a szükséges adminisztrációs tevékenységet, biztosítja a munkafejgyelmet, a baleset- és tűzvédelmi szabályok betartását.

E.) Logisztikai feladatok

19.§ Logisztikai feladatkörben az őr a következő feladatokat látja el:

- a.) a raktáron lévő anyagokat és eszközöket az előírások szerint nyilvántartja, tárolja, tisztántartja és ápolja, megőrzi, valamint előljárójánál javaslatot tesz a készletek minősítésére és szükség szerinti selejtezésére;
- b.) a nyilvántartott anyagokkal ellenőrzéskor pontosan elszámol, idegen anyagot a szertárban nem tárolhat;
- c.) az őrjárásban lévő tiltó, utasító táblákat, kezeli, tisztántartja;
- d.) előljárója utasítására felügyeli, illetve elvégzi a roszé és fatermelés idején a letermelt anyag kazlazását, sarangolását, valamint vezeti a letermelt anyag nyilvántartását;
- e.) előljárója utasítására az előírt minimális segéd- és vészőri létszám biztosítása céljából az őr minden évben szándéknyilatkozatot készít a leendő segédőrökkel, majd az aláírt szándéknyilatkozatot megküldi a szakaszmérnökségnek.

F.) Karbantartási feladatok

20.§ (1) Az őr – előljáró utasításának megfelelően – elvégzi, illetve ellenőrzi a vízgazdálkodási létesítmények és tartozékainak karbantartását.

(2) Az őr az előljáró külön utasítása nélkül is köteles elvégezni a következő karbantartási munkákat:

- a.) rendszeresen végzi folyókhoz, vízfolyásokhoz, csatornákhöz, tavakhoz és tározókhoz kapcsolódó tartozékok, műtárgyak, eszközök karbantartását, ellenőrzését,
- b.) heti rendszerességgel végzi a rézsűburkolatok felületi vizsgálatát, szükség szerinti tisztítását, gyomtalanítását,
- c.) szükség szerint végzi a faállomány védelmét, töltések, erdők, véderdők ellenőrzését,
- d.) megóvja az őrtelepen található építményeket, a kisebb karbantartási feladatokat elvégzi, az épületeket és azok környezetét tisztántartja.

(3) Amennyiben az őr a megfelelő képesítéssel rendelkezik, szükség esetén kigép, vagy fenntartó gép kezelésére kötelezhető. Ebben az esetben írásba foglalt utasítás alapján végzi a számára meghatározott feladatot,

(4) Az őr feladatát képezi a kigépen, vagy karbantartó gépen napi rendszerességgel elvégzendő ellenőrzések elvégzése.

(5) Az őr az előljáró utasítására más őrjárásban is köteles karbantartási és fenntartási feladatot ellátni.

(6) Közreműködik a gyeptakaró kaszálóként való értékesítésében, ellenőrzi a kaszálás megfelelő minőségét és határidőre történő elvégzését.

III. A KÁRELHÁRÍTÁSI KÉSZÜLTSEG IDŐSZAKÁBAN ELLÁTANDÓ FELADATOK

A.) Az őr árvízvédelmi készülség alatt végzendő feladatai

21.§ Készülség elrendelését közvetlenül megelőzően az a következő feladatokat látja el:

- a.) kapcsolatot tárta a segédőrökkel, számba veszi a szándéknyilatkozatokat, továbbá az érintett önkormányzatokkal felveszi a kapcsolatot;
- b.) amennyiben erre utasítást kap, a fokozatnak megfelelő létszám biztosítása céljából, az őr a szándék-nyilatkozatot elfogadó személyeket kiértesíti, illetve a helyi lakosságból toboroz segéd- és vészőröket;
- c.) elvégzi a szolgálati helyiségek, segédőri pihenők előkészítését, áttekinti az őrtelepi szociális infrastruktúrát;
- d.) ellenőrzi az őrjárásában lévő műtárgyak és töltéstartozékok működőképességét, intézkedik azok zárásáról, illetve nyitásáról;
- e.) ellenőrzi a raktárkészleteket;
- f.) amennyiben rendellenességet észlel, haladéktalanul intézkedik.

22.§ (1) A védelmi készülség időszakában az őr a szolgálati elöljárójától kapott utasításoknak megfelelően látja el szolgálatát.

(2) A védekezési munkák során az őr az őrjárásában a következő feladatokat látja el:

- a.) gondoskodik rendelkezésre álló anyag, munkaerő megfelelő elosztásáról;
- b.) a meghatározott létszám szerint beosztja a segédőri és vészőri szolgálatot;
- c.) folyamatosan gondoskodik a töltéskorona víztelenítéséről;
- d.) kijelöli a munkavégzéshez szükséges járműveknek biztosított felvonulási útvonalat;
- e.) kiosztja a szükséges munkavédelmi felszereléseket és szerszámokat;
- f.) felügyeli, koordinálja, valamint utasítás esetén irányítja a védekezési-munkákat;
- g.) a napi jelentés összeállításához szükséges adatokról – a meghatározott időpontban – tájékoztatja a védelmi szakasz vezetőjét;
- h.) gondoskodik a gátőri vízmércék fokozatnak megfelelő gyakorisággal történő leolvasásáról és az adat továbbításáról;
- i.) részt vesz a tetőző vízszintek rögzítésében;
- j.) folyamatosan figyelemmel kíséri az őrjárásában lévő műtárgyakat és töltéstartozékokat, vízmércéket.

(3) Az őr értékeli a védelmi szakaszon a segédőrök által fehér zászlóval megjelölt jelenségeket, szükség esetén sárga zászlóval megjelöli, utasításra a jelenség elleni beavatkozást irányítja.

(4) Szolgálatba állítás előtt az őr ismerteti az őrszolgálati dolgozók feladatait, kijelöli mozgási körzetüket, továbbá amennyiben erre jogosult, munkavédelmi és tűzvédelmi oktatást tart. Az oktatás megtörténtét az „Oktatási napló”-ba bejegyzzi, és a dolgozókkal aláírhatja.

(5) A védekezés időszaka alatt a segéd és vészőrök közvetlen szolgálati elöljárója az őr.

(6) A védekezési időszakban a szolgálat átadása – amennyiben a körülmények azt lehetővé teszik – a munkaterületen történik. Az átadó részéről a tájékoztatásnak ki kell terjednie a terület általános állapotára, valamint műszaki helyzetére.

(7) II. és III. fokú készülség esetén a szolgálat átadás-átvételt a szolgálati naplóban a gátőr és a helyettes gátőr aláírásával igazolja.

(8) Amennyiben az őr más őrjárásban végez védekezési munkálatokat, köteles annak az őrnek utasításait követni, aki abban őrjárásában a szolgálatot ellátja.

23.§ A védekezési utómunkálatok során az őr a következő feladatokat látja el:

- a.) gondoskodik a védekezés céljából kiosztott anyagok és eszközök Összegyűjtéséről, tisztításáról, karbantartásáról, szertárban történő tárolásáról;
- b.) kezdeményezi az elhasználandó, vagy megsérült eszközök selejtezését, ezek pótlására az elöljárónak javaslatot tesz;
- c.) az őrjárásában közreműködik a víz által okozott károk megállapításában, felmérésében;

- d.) a védelmi szakaszon található műtárgyakat felülvizsgálja, az észlelt károkról az előjárójának jelentést tesz;
- e.) a helyreállítási munkákban az előjáró utasításának megfelelően részt vesz.

B.) Az őr belvízvédelmi készütség alatt végzendő feladatai

24.§ Készütség elrendelését közvetlenül megelőzően az a következő feladatokat látja el:

- a.) bejárja az őrjárásban lévő belvízvédelmi műveket, elvégzi a kizárólagos állami főműveken a tiltók és zsilipek kezelését az üzemeltetési szabályzatban leírtaknak megfelelően;
- b.) amennyiben üzemképtelen művet talál (társulati, önkormányzati, üzemi és magán tulajdonú és kezelésű) jelzi a területi felügyelőnek;
- c.) az őrjárásán lévő földhasználók figyelmét felhívja a táblákat lecsapoló vezérárkok, barázdák kiépítésére, a csatornák gaztalanítására és a vízfolyást gátló akadályok eltávolítására, a dréncső kitorkolások szabaddá tételére, a vízkormányzó és vízvisszatartást biztosító tiltós műtárgyak kezelhetőségének fontosságára, erről szolgálati könyvében feljegyzést készít;
- d.) a csatornák teltségétől függően javaslatot tesz a szivattyútelepek, szivattyúállások üzemeltetésére;
- e.) öntözési idényben előforduló belvizek alkalmával a belvízelvezetés érdekeit figyelembe véve, időben javaslatot tesz területi felügyelőjének a kettős hasznosítású csatorna vízszintjének csökkentésére vagy teljes leürítésére, kapcsolatot tart a csatornán vízszolgáltatást végző üzemeltetővel;
- f.) ellenőrzi az Igazgatóság kezelésében lévő holtágak vízszintjét és erről jelentést tesz;
- g.) bejárja a vízvisszatartásra kijelölt helyeket, rögzíti azok működési állapotát.

25.§ Készütség elrendelését követően az őr a következő feladatokat látja el:

- a.) bejárja naponta a helyszínt, valamint becslés alapján, művelési áganként megállapítja a nyílt felszíni elöntések nagyságát hektárban, azt feljegyzi a szolgálati naplóba, és a maximális elöntést az őr helyszínrajzon rögzíti;
- b.) a készütségi fokozatnak megfelelő gyakorisággal leolvassa, jelenti – és az őr naplóban rögzíti – a jelentő vízmércék vízállás adatait reggel 6.00 órai állapotnak megfelelően (ha szükséges az esti 18.00 óras adatot is),
- c.) rendszeresen ellenőrzi, rögzíti és jelenti az őrjárás területén lévő szivattyúállások üzemelési adatait, valamint az őrjárásban végzett munkákat az igénybevett gépek és létszám rögzítésével, leállításukra vagy kapacitás-növelésükre javaslatot tesz;
- d.) a szolgálati napló vezetése során részletesen rögzíti a védekezéssel kapcsolatos fontosabb tapasztalatokat (bejárás megállapításai, intézkedések, kapcsolattartás);
- e.) az őr köteles őrjárásában az általa kezelt zsilipeket a szakaszvédelem-vezető utasításai szerint működtetni;
- f.) a társulati, önkormányzati, üzemi, vagy magántulajdonú és kezelésű műveken végzendő belvízvédekezési munkáknál az őr a szakaszvédelem-vezető utasításai alapján jár el;
- g.) az őrjárásban lévő földhasználók főcsatornába történő közvetlen bevezetési igényét, valamint a bejárásai során észlelt engedély nélkül létesített depónia-átvágásokat az Igazgatóságnál rendszeresített formanyomtatvány felhasználásával rögzíti és jelenti;
- h.) az Igazgatóság kezelésében lévő műveken a kisebb, vízfolyást gátló akadályok eltávolítását az őr a segéderőkkel közösen köteles saját hatáskörben elvégezni, a nagyobb akadályok eltávolítását a szakaszvédelem-vezető felé kezdeményezi;
- i.) az őr folyamatosan figyeli, illetve figyelteti a területéről lefolyt belvizek minőségét, az észlelt vízszennyezésről késedelem nélkül jelentést tesz a szakasz védelemvezetőjének.

26.§ A belvízvédekezési készütség megszüntetését követően az őr a következő feladatokat látja el:

- a.) az őrjárásban lévő művek állapotának ismeretében, a szükséges javításokra, intézkedésekre javaslatot tesz előjárójának;
- b.) gondoskodik a védelmi anyagok, eszközök összegyűjtéséről, rendezéséről, karbantartásáról, pótlásáról, valamint biztosítja a csatorna-őrtelep rendjét;
- c.) a helyreállítási munkákban az előjáró utasításának megfelelően részt vesz;
- d.) közreműködik a víz által okozott károk felmérésében.

C.) Az őr aszálykár elhárítás során végzendő feladatai

- 27.§** (1) Az őr – előjárója útmutatása szerint – vízkormányzást végez az őrjárás területén lévő kettős hasznosítású műveken, ellenőrzi azok működését.
- (2) Kapcsolatot tart a területén lévő vízhasználókkal, szükség szerint ellenőrzi azokat (üzemelési engedély, vízhasznosítási szerződések, üzemnaplók).
- (3) Hiányosságok esetén felszólítja a vízhasználókat a hiányok pótlására, és azt jelzi az előjárójának.
- (4) Fokozottan ellenőrzi az engedély nélküli vízhasználatokat és elvégzi az e témában felettesei által kiadott feladatokat.

D.) Az őr környezeti kárelhárítási készülség során végzendő feladatai

- 28.§** Készülség elrendelését közvetlenül megelőzően az a következő feladatokat látja el:
- a.) rendkívüli környezeti káresemény észlelése után jelzi a szennyezés tényét a szolgálati előjárójának és az Igazgatóság Központi Ügyeletének;
- b.) a szennyezéssel érintett területet bejárja, és felméri a szennyezés mértékét;
- c.) amennyiben a körülmények lehetővé teszik, elvégzi az előzetes lokalizációs munkákat;
- d.) segítséget nyújt a vizsgálatot végző laboráns dolgozók részére;
- e.) a környezetvédelmi ellenőrzésre rendszeresített adatlapot kitölti, és továbbítja közvetlen szolgálati előjárója részére.
- 29.§** Az I. fokú készülség időszakában az őr a következő feladatokat látja el:
- a.) folyamatosan nyomon követi a szennyezéssel érintett terület állapotát;
- b.) a káresemény minősítését végző szakemberek részére naprakész információkat szolgáltat a szennyezés helyzetéről, változásairól;
- c.) segítséget nyújt a helyszíni műszaki szemlén résztvevők számára.
- 30.§** A II. fokú készülség időszakában az őr a következő feladatokat látja el:
- a.) megteszi a művelési végrehajtást megelőző intézkedéseket;
- b.) figyelemmel kíséri a káreseményt, annak helyzetét, változását.
- 31.§** A III. fokú és rendkívüli készülség időszakában az őr a következő feladatokat látja el:
- a.) szükség szerint segíti a lokalizációs munkákat;
- b.) a kárelhárítás művelési időszakában részt vesz a védekezésben, segítséget nyújt a védekezést végzők részére;
- c.) figyelemmel kíséri a kárelhárítási munkálatokat, amennyiben azt nem az igazgatóság végzi;
- d.) értesíti a közvetlen szolgálati előjáróját, amennyiben a kiadott utasítással nem egyező tevékenységet észlel.
- 32.§** Védekezési utómunkák, védekezés után az őr a következő feladatokat látja el:
- a.) utasítás alapján részt vesz a tisztítási, helyreállítási munkákban;
- b.) figyelemmel kíséri a kárelhárítás helyszínén a kárelhárítás utáni állapotokat, a bekövetkezett esemény jellege szerint ellenőrzi a helyszínt további szennyezés mielőbbi észlelése érdekében;
- c.) gondoskodik a felhasznált védelmi anyagok, eszközök tisztításáról, betárolásáról.

E.) Az őr helyi-vízkárelhárítási készülség során végzendő feladatai:

- 33.§** Készülség elrendelését közvetlenül megelőzően az őr a következő feladatokat látja el:
- a.) ellenőrzi az őrjárásához tartozó vízfolyásokat bejárni és az azokon lévő depóniák víztartó-képességét és műtárgyak zárhatóságát;
- b.) figyelemmel kíséri az őrjárásához tartozó vízfolyások vízgyűjtő területének hidrológiai helyzetét, a hóvíztartam és a lehullott csapadék mennyiségének és a lefolyások alakulását;
- c.) figyelemmel kíséri a vízfolyásba torkoló társulati, önkormányzati, üzemi és magán vízfolyások állapotát és vízelvezető-képességét;
- d.) felhívja a vízfolyás által érintett önkormányzatok figyelmét a mederbe becsatlakozó belterületi csapadékvíz csatornák elzárására, szükség esetén a szivattyúzások előkészítésére.

34.§ Készültség elrendelését követően az őr a következő feladatokat látja el:

- a.) folyamatosan bejárja a vízfolyást, figyelemmel kíséri a lehullott csapadék területi alakulását és az árhullám levonulását, amelyet az őri naplóban rögzít;
- b.) folyamatosan ellenőrzi a depóniák víztartó-képességét és a műtárgyak vízzáróságát;
- c.) készültségnek megfelelően észleli vízállásokat, jelenti felettesének, amelyet az őri naplóban vezet; d.) azonnal jelenti felettesének, amennyiben a levonuló árhullám várhatóan meghaladja a depónia szintjét;
- e.) szakmailag segíti a védekező önkormányzatokat a depónia magasításában, a becsatlakozó műtárgyak lezárásában;
- f.) részt vesz az előntések felmérésében, a bekövetkező károk megállapításában.

IV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- 35.§** (1) A szakaszmérnökségek vezetői kötelesek gondoskodni, hogy jelen Szabályzatot az Igazgatóság alkalmazásában álló minden őr, valamint területi felügyelő megismerje. A szakaszmérnökségek vezetői a területi felügyelők útján folyamatosan figyelemmel kísérik a Szabályzat betartását.
- (2) Jelen Szabályzat a kiadás napján lép hatályba, és az őri nyilvántartás részét képezi,
- (3) Az őrszemélyzet jelen Szabályzatban nem meghatározott, speciálisan őrjárásra vonatkozó feladatait az őr munkaköri leírásában kell rögzíteni.